

ADALET MESLEK ETİĞİ

Diğer adliye personeli sayılan kamu görevlileri; İcra Müdürü ve İcra Müdür Yardımcısı, Yazı İşleri Müdürü, Zâbit Kâtibi, İcra Kâtibi, Mübaşir.

DİĞER ADLİYE ÇALIŞANLARININ UYMALARI GEREKEN ETİK İLKELERİ; Görevin ifasında kamu hizmeti bilinci, Topluma hizmet bilinciyle hareket etme, Hizmet esaslarına uyma, Başvuranlara yol gösterme, Nezaket ve saygı, Amaç ve misyona bağlılık, Dürüstlük ve tarafsızlık, Saygınlık ve güven, Yetkili makamlara bildirim, Çıkar çatışmasından kaçınmadır.

Cebri İcra Hukukunun asli organlarından biri **icra ve iflas daireleridir**. Her icra dairesinde **Adalet Bakanlığı tarafından atanacak bir icra müdürü** bulunur. İcra müdürü, Adalet Bakanlığı tarafından yaptırılacak yazılı sınav ve Adalet Bakanlığı tarafından yapılacak sözlü sınav sonucuna göre atanırlar.

AVUKAT, hukukî ilişkilerin düzenlenmesinde ve hukukî uyuşmazlıkların çözümlenmesinde görev alan, yargılamanın hukuka ve adalete uygun olarak gerçekleşmesini sağlamada etkin rol oynayan ve savunma faaliyetinde bulunan kişidir. Ülkemizde avukatlık mesleğine ilişkin ilk kanuni düzenleme 1924 tarihli **Muhamat Kanunu**'dur.

Bir düşünceyi, davranışı veya kişiyi haklı çıkarma faaliyetine **savunma** faaliyeti denmektedir.

AVUKATLIK MESLEĞİNİN NİTELİKLERİ; Kamu hizmeti niteliği, Serbest meslek niteliği, Bağımsızlık niteliği, Tekelci olma niteliği.

AVUKATLARA TANINAN HAKLAR: İş reddetme hakkı, Dosya inceleme, örnek alma ve bilgi edinme hakkı, Tanıklıktan çekinme hakkı, Baro genel kuruluna katılma hakkı, Türkiye Barolar Birliği ve baro organlarına seçme ve seçilme hakkı, Avukatlık ücreti isteme hakkı, Hapis ve rüşhan hakkı.

AVUKATLARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ: Özen gösterme ve hesap verme yükümü, Sır saklama yükümü, Yolsuz ve haksız bulduğu işi ret yükümlülüğü, Zıt çıkar nedeniyle vekâlet almama yükümü, Bildirim yükümlülüğü, Dosya tutma ve saklama yükümlülüğü, Büro edinme yükümlülüğü, Reklam yasağı.

NOTERLER, hukukî işlemleri belgelendirerek veya onaylayarak onlara resmiyet kazandırmak işlevini yerine getirir ve böylece hukukî güvenlik ve belirliliğin sağlanmasına aracılık ederler. 1913'te kabul edilen **Katib-i Adil Kanunu** ile noterler ilk kez devlet koruması altına alınmıştır.

NOTERLERİN HAKLARI: Ücret hakkı, Masraf ve giderlerini talep hakkı, Meslek sebebiyle uğradığı zararlarının tazminini talep hakkı, İzin ve hastalık istirahati hakkı.

DİSİPLİN SUÇU, önceden belirlenen yasalara ve düzenle ilgili kurallara uymama, söz konusu kurallara aykırı hareketler veya bir kamu hizmetinin sunulmasındaki düzen bozan eylemlerdir.

DİSİPLİN CEZASI; devlet memurlarının dolayısı ile adliye personelinin, kamu hizmetinin işleyişini bozan fiilleri karşılığında kanunda öngörülen yaptırımlardır.

Devlet Memurları Kanunu (DMK) KAPSAMI; Genel ve katma bütçeli kurumlar, İl Özel İdareleri, Belediyeler, İl Özel İdareleri ve belediyelerin kurdukları birlikler ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, Kanunlarla kurulan fonlar, Ke-falet sandıkları ve Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüklerinde çalışan memurlar, kanunun uygulama kapsamındadır.

KANUNUN GETİRDİĞİ YASAKLAR: Toplu eylem ve hareketlerde bulunma yasağı, Grev yasağı, Ticaret ve diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunma yasağı, Hediye alma, menfaat yasağı, Denetimindeki teşebbüsten menfaat sağlama yasağı.

Devlet Memurları Kanunun' da sayılan disiplin cezaları; Uyarma, kınama, aylıktan kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması ve devlet memurluğundan çıkarmadır.

Disiplin cezalarında idari ve yargısal başvuru yolları gösterilmelidir. Bu durum ilgililer için anayasal bir yükümlülüktür. Disiplin cezalarına karşı başvurulabilecek itiraz ve dava olmak üzere iki kanun yolu bulunmaktadır. **İtirazlar idareye yapılırken, dava idari yargı** mercilerinde açılır. İtiraz için öngörülen süre kararın ilgiliye **tebliğinden itibaren 7 gün**dür. Yedi günlük süre içerisinde itiraz edilmezse karar, ceza kesinleşir.

HÂKİMLERİN HUKUKİ SORUMLULUĞU:

- 1.Hâkimlerin idari faaliyetlerinden doğan zarar için hizmet kusuruna dayanarak Adalet Bakanlığına karşı açılabilir.
- 2.Kişisel kusura dayanması durumunda ise hâkime karşı haksız fiil hükümlerine (BK 49 vd.) göre adliye (hukuk) mahkemelerinde tazminat davası açılabilir.
- 3.Hâkimlerin hâkimlik görevini yaparken “yargısal faaliyetleri” nedeniyle vermiş oldukları zarar için HMK’nın 46. maddesinde sayılan hâllerde 46-49 hükümlerine göre Devlete karşı tazminat davası açılabilir.

Hâkimin yargısal faaliyetleri nedeniyle, devletin hukukî sorumluluğuna yol açan sebepler **Hukuk Muhakemeleri Kanununda** düzenlenmiştir.

“**Hâkim ve savcılar** idari görevleri yönünden Adalet Bakanlığına bağlı” olup bu sebeple neden oldukları zarar sebebiyle **Adalet Bakanlığına** karşı dava açılır. HMK’da savcıların sorumluluğuna ilişkin bir hükme yer verilmemiştir.

Yargısal faaliyetlerinden dolayı hakimlere karşı **tazminat davası açılabilme** şartları; Kusur, Zarar, Nedensellik bağıdır.

Adliye personeli kamu görevlisi olduğundan, **yargılanmasına ilişkin kurallar, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun** hükümlerine tabidir.

Yargı bağımsızlığı ve hâkim teminatı kavramları, hukuk devleti ve kuvvetler ayrılığı ilkeleri ile yakından ilgilidir. Hukuk devleti, vatandaşların hukuki güvenlik içinde bulundukları, devletin eylem ve işlemlerinin hukuk kurallarına bağlı olduğu bir sistemi ifade etmektedir.

Montesquieu’nün adıyla özdeşleştirilen kuvvetler ayrılığının kökenleri Aristotelese dayandırılır. Kuvvetler ayrılığı Montesquieu adıyla özdeşleştirilmektedir.

YARGI BAĞIMSIZLIĞININ UNSURLARI; Yasama Organına Karşı Bağımsızlık, Yürütme Organına Karşı Bağımsızlık, Yargı Organına Karşı Bağımsızlık, Taraflara Karşı Bağımsızlık, Medyaya ve Kamuoyuna Karşı Bağımsızlık.

Hâkimin tarafsız olması, görevini yaparken hiç kimseyi kayırmamasını, kendisinin veya bir tarafın çıkarını gözetmemesini, duygularına kapılmamasını, kişisel görüşlerinin ve önyargılarının etkisi altında kalmamasını ifade etmektedir.

Yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı, AİHS’nin Adil yargılanma hakkını düzenleyen maddesi kapsamındadır. Avrupa Konseyi’nin anayasal konularda danışma organı Venedik Komisyonudur.

İNSAN HAKLARI, insanların sahip olmaları gerekli görülen bütün hak ve özgürlüklerini ifade eder. İnsan hakları, tüm insanların ayırım gözetilmeksizin, sadece insan olmalarından dolayı sahip oldukları hakların bütünüdür.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin **6’ncı maddesi**, adil yargılanma hakkını düzenlemektedir. Adil yargılanma hakkı, **Türkiye’de 3.10.2001** tarihinde yapılan anayasa değişikliği ile birlikte aynı zamanda anayasal bir hak haline gelmiştir.

Adil yargılanmanın, kökeninin 1215 tarihli Magna Carta (Büyük Özgürlük Fermanı) uzandığı kabul edilmektedir. Magna Carta, adil yargılanma hakkına işaret eden ilk yazılı metin olması nedeniyle önem taşır.

ADİL YARGILANMA HAKKININ KAPSAMINDAKİ HAKLAR; Kanuni, bağımsız ve tarafsız bir mahkemede yargılanma, Makul sürede yargılanma, Hakkaniyete uygun yargılanma, Alenî yargılanma, İsnadı öğrenme, Savunmasını hazırlamak için gerekli zamana ve kolaylıklara sahip olma, Kendi kendini savunma veya müdafiden yararlanma, Ekonomik gücü yoksa ve gerekiyorsa müdafiden ücretsiz yararlanma, Tanık dinletme, Tercümandan ücretsiz yararlanma.